

Cúntóirí inár dtimpeall

Súil thapa ar an gceacht

Tosaigh le spúnóg atá i bhfolach faoi éadach, agus glac le tomhais ó bhéal faoin obair a gcabhraíonn sí léi. Tabhair isteach smaoineamh an chúntóra. Ansin tugann grúpaí beaga cuairt ar thráidire ina bhfuil rudaí laethúla (spúnóg, sip, tóirse, siosúr le barr cruinn, peann luaidhe, scuab) fad a dhéanann an rang mím ar gach obair le chéile. Sórtáil na cúntóirí i ndá fhonsa ar an urlár de réir oibre, ansin críochnaigh i gcorcal le cluiche mím agus tomhais agus le dhá nó trí smaoineamh aireagóra ó bhéal d'am slachtaithe nó d'am súgartha lá fliuch.

Cuspóirí foghlama

- Iniúchadh a dhéanamh ar chúntóirí laethúla agus an jab a gcabhraíonn gach ceann acu leis a léiriú trí aisteoireacht
- Abair gurb é is teicneolaíocht ann ná aon rud a dhéanann daoine chun cabhrú le hobair a dhéanamh

Roimh an gcloigín – ullmhúchán

An lá roimh ré: bailigh tráidire comhroinnte amháin ina bhfuil spúnóg, sip ar bhlúire éadaigh, tóirse beag, siosúr do naíonáin le barr cruinn, peann luaidhe agus scuab gruaige. Priontáil nó tarraing an dá lipéad do na fonsaí (ithe/éirí réidh; tascanna scoile). Déan tástáil ar an tóirse. Glan spás beag ar an gcairpéad le haghaidh sórtála agus mím.

Ábhair

Mír	Líon	Do gach	Foinse	Ionadach saor
spúnóg mhiotail nó spúnóg láidir phlaisteach	1	rang	seomra ranga	spúnóg adhmaid ón mbaile
sip ar bhlúire éadaigh nó mála beag le sip	1	rang	seomra ranga	sip ar sheanchás peann luaidhe
tóirse beag láimhe	1	rang	trealamh na scoile	tóirse fóin, agus an múinteoir amháin a úsáideann é
siosúr do naíonáin le barr cruinn	1	rang	seomra ranga	déanann an múinteoir mím ar ghearradh le dhá mhéar mura bhfuil siosúr ar fáil
peann luaidhe	1	rang	seomra ranga	crián tiubh nó marcóir cláir bháin chun mím a dhéanamh ar scríobh
scuab gruaige nó scuab bheag bhog	1	rang	seomra ranga	scuab phéinteála ghlan nach n-úsáidtear ach chun mím a dhéanamh
tráidire comhroinnte	1	rang	seomra ranga	claibín bosca éadomhain
fonsaí sórtála nó dhá thráidire éadoimhne	2	rang	seomra ranga	dhá bhileog pháipéir agus lipéid an dá ghrúpa orthu
lipéid le pictiúir orthu do na fonsaí sórtála	2	rang	seomra ranga	dhá nóta ghreamaitheacha nó lipéid ar bhlúirí páipéir agus an fhoclaíocht chéanna orthu
éadach nó mála tadhaill don tús	1	rang	seomra ranga	geansaí leagtha anuas ar an spúnóg

Pointe sábháilteachta

Siosúr do naíonáin le barr cruinn amháin, duine fásta in aice láimhe, gan siúl timpeall le siosúr. Ná díriú léas an tóirse ar shúile duine ar bith riamh. Coinnigh na sipeanna ceangailte den bhlúire éadaigh.

Céimeanna teagaisc

- **Ag Tosú:** Coinnigh spúnóg amháin faoi éadach nó i mála tadhaill. Ardaigh an t-éadach chun spléachadh tapa a thabhairt dóibh, clúdaigh arís í, agus ná glac ach le dhá nó trí thomhas ó bhéal. Fan leis an bhfocal cúntóir — ná habair teicneolaíocht fós. Coinnigh an chuid eile den tráidire i bhfolach.
- **Cad is cúntóir ann?:** Ardaigh an spúnóg agus léirigh an timthriall iomlán uair amháin: Tugaim faoi deara (crua, lonrach), Sílim (cabhraíonn sí linn ithe), Bainim triail as (déan mím ar anraith a thógáil le spúnóg), Sílim anois (rinne duine í chun cabhrú linn). Abair uair amháin: is é is cúntóir ann ná aon rud a dhéanann daoine chun cabhrú linn obair a dhéanamh.
- **Fiosraigh tráidire na gcúntóirí:** Léirigh an tóirse ar dtús, ansin tabhair cuireadh do ghrúpa beag amháin teacht chuig an tráidire ar feadh thart ar dhá nóiméad fad a bhíonn an rang ag faire. Le gach rud, spreag iad: Cad é seo? Cén obair? An féidir linn go léir é a thaispeáint? Deir na páistí atá ina suí an obair i gcogar agus déanann siad aithris ar an mím. Bíodh duine fásta in aice leis an siosúr i gcónaí; ná fág an tráidire gan duine á fhaire riamh.
- **Sórtáil na cúntóirí de réir oibre:** Cuir dhá fhonsa síos leis na lipéid phictiúr. Ardaigh cúntóir amháin ag an am, léigh na lipéid os ard, agus iarr ar an rang pointeáil sula gcuireann tú síos é. Na háiteanna comhaontaithe: spúnóg, sip agus scuab san fhonsa ithe/éirí réidh; tóirse, siosúr agus peann luaidhe san fhonsa tascanna scoile. Má bhíonn an t-am gann, ná sórtáil ach trí rud ar an gcairpéad.
- **Taispeáin an obair agus labhair faoi aireagóirí:** I gciorcal, tabhair cuireadh do thriúr nó ceathrar páistí mím a dhéanamh ar obair chúntóra; déanann gach duine aithris uair amháin agus deir siad an obair i gcogar. Ansin abair: smaoiníonn aireagóir ar chúntóirí nua chun obair a dhéanamh níos éasca. Tabhair rogha shimplí idir dhá rud — am slachtaithe nó am súgartha lá fliuch — agus ná glac ach le dhá nó trí smaoineamh ó bhéal. Gan aon scríobh.

Cad ba cheart a fheiceáil

Ainmneoidh formhór na bpáistí na rudaí ina bhfocail féin, déanfaidh siad mím ar spúnóg a líonadh, ar ship a dhúnadh, ar scuabadh, ar ghearradh san aer, ar scríobh nó ar sholas a chaitheamh, agus glacfadh siad páirt in abairt an ranga faoi chúntóirí. Bí ag súil le spúnóg, sip agus scuab san fhonsa ithe/éirí réidh agus le tóirse, siosúr agus peann luaidhe san fhonsa tascanna scoile. Mura n-ainmníonn páiste ach an rud, athluaigh an obair: Sea, scuab. Cabhraíonn sí linn ár ngruaig a chur in ord.

Míthuiscintí agus idirghabhálacha

- **Ceapann páistí nach gciallaíonn teicneolaíocht ach scáileáin agus táibléid.** — Ardaigh an spúnóg agus abair go séimh: is cúntóir í an spúnóg freisin, mar rinne duine í chun cabhrú le hobair. Coinnigh an focal cúntóir ar an gclár agus fill ar an bhfocal sin.
- **Sórtálann páistí rudaí an tráidire de réir datha nó méide in ionad de réir oibre.** — Léigh lipéad an fhonsa arís agus treoraigh ar ais iad: Inniu, táimid ag sórtáil de réir na hoibre a gcabhraíonn an rud léi. Cén obair a gcabhraíonn an cúntóir seo léi?

Difreáil

Ag teacht chun cinn	Ag forbairt	Inniúil
• Tabhair rogha idir dhá rud ón tráidire agus athluaigh an obair mura n-ainmníonn an páiste ach an rud. • Lig don pháiste pointeáil ar fhonsa fad a chuireann tusa an cúntóir ann agus a deir tú an obair os ard.	• Tabhair cuireadh don pháiste cúntóir eile a thaispeáint fad a dhéanann an rang aithris ar an mím. • Cuir ceist bhreithiúnais thapa: Ar oir an mhím don obair?	• Tabhair cuireadh don pháiste cluiche mím agus tomhais amháin a stiúradh don chiorcal. • Leathnaigh an plé faoi aireagóirí: Cén obair a dhéanfadh do chúntóir nua níos éasca, agus conas?

Nasc traschuraclaim

Nasc le rólghlacadh in Aistear agus le teanga ó bhéal — ainmníonn na páistí tascanna agus léiríonn siad iad, ag labhairt in abairtí iomlána.

